GAZETA KRAKOWSKA

No. 27.

Z KRAKOWA DNIA 4 KWIETNIA 1821 ROKU WE SRODĘ

Z Petersburga d. 22 Lutego d. k.

N. Monarcha nasz zaszczycił orderem S. Włodzimierza pierwszey klassy Jenerała piechoty Jermałowa, w nagrodę za zabezpieczenie lewego skrzydła linii Kaukaskiey od napadu narodów Horskich, przeniesienie iey części z nad Tereku nad Sunżę i daley, oraz upokorzenie Dagestanu, Imeretii, Mingrelii i Guryi.

Jenerałowie Majorowie Stal i Mamij Guryel, panuiący Xże Guryyski, otrzymali od N. Pana order S. Włodzimierza drugiey klassy; pierwszy za gorliwość służby w stopniu dowodzącego linią Kaukaską, a drugi za okazaną niezachwianą wierność podczas rozruchów szczęśliwie uspokoionych w Mingrelii i Guryi. — Jenerał Major Wieljaminów zaszczycony został brylantowemi znakami orderu S. Anny pierwszey klassy za roztropne rozrządzenia w czasie uspokoienia buntu w Imeretii, i Guryi, oraz trudy podięte w stopniu naczelnika sztabu oddzielnego korpusu Kaukaskiego.

Xże Paweł Meklenburgsko-Szweryński, syn zmarłey w roku 1803 Wielkiey Xiężney Heleny Pawłowney, przybył do Petersburga.

W nocy z d. 28go na 29ty Stycznia, zaraz po 3ciey godzinie z północy, dało się uczuć trzęsienie ziemi w Kijowie, od którego we wszystkich domach ściany się zatrzęsły. Wstrząśnienie, iak się wydawało, miało kierunek od wschodu ku zachodowi i nie trwało nad 15 sekund. — W nocy d. 29 Stycznia o godzinie 3ciey z północy, mieszkańcy Dubossar przebudzeni zostali trzęsieniem ziemi, które zaczęło się lekkiem kołysaniem ziemi i hukiem przytłumionym, lecz uderzenie, które potem nastąpiło, było tak mocne, iż nietylko sprzęty w domach, ale i naywiększe domy widocznie się kołysały.

Podług Gazety Ryzkiey w Kokenhausen i okolicach w połowie Lutego w nocy dało się także uczuć trzęsienie ziemi.

Dnia 25 Paźd: 1820 roku Cesarz Jmć potwierdził opinią Rady Państwa, na mocy którey ustanawia się w Odessie Izba medyczna, a roczny iey etat rubli 2900.

Podług Gazety Senackiey przez Ukaz J. C. Mości do Rządzącego Senatu z dnia

25 Listopada 1820 roku, Sądowi handlowemu w Odessie nadane zostało prawo Sądom głownym właściwe przyymować przyznania praw przedażnych, zastawnych, i wszelkiego rodzaiu tranzakcyy na summy nieograniczone.

Podług zdania sprawy Towarzystwu zakładania szkół wzaiemnego uczenia w Rossyi, iest w całem Państwie szkół tych 60, a uczących się w nich 9000.

Z Paryża d. 17 Marca.

Xiężna Otrante (Pani Fouché) przybyła tu z synem swoim.

Xiąże Decazes miał znowu dnia 14 posłuchanie u Króla.

Xiężna Berry powróciła do Paryża z Rosny.

Towarzystwo do ulepszenia więzień wyznaczoną nagrodę za napisanie naylepszey xiążki dla czytania więźniów, to iest medal złoty, przyznało P. Jusieu, który odebrał go z rąk Xięcia Angouleme.

Dowodca 1go legiionu gwardyi narodowey w Marsylii wypłacił w imieniu tey gwardyi Desbiez i Paulnier, którzy schwytali zabóycę Xięcia Berry 747 Fr.

Do tak zwanego legionu Niemieckiego, który we Francyi iest tworzony, zgłasza się wielu cudzoziemców.

Pisma tuteysze donosząc o wiadomem powstaniu w Piemoncie, podaią liczbę woyska Piemontskiego do 120,000 ludzi, z których 40,000 iest zawsze w czynney służbie. Służba iest zmieniana co 4 miesiące. Zostaiący w czynney służbie pobieraią całkowity żołd, a będący przez 8 miesięcy na urlopach tylko część trzecią.

Też pisma umieściły następuiący wyimek z listu z Turynu: „ Niema nayemnieyszey wątpliwości, iż w kraiu naszem znayduią się tayne związki Węglarzów. Nigdy tak często nie dawał się u nas słyszeć wyraz konstytucyia, iak teraz. Jedni krzyczą: niech żyie konstytucyia Hiszpańska! drudzy Portugalska, lub Neapolitańska! Inni nakoniec niech żyie Xiąże Carignan! śmierć Austryiakom! Zachodzi obawa, aby te spiskowe związki nie rozciągały się na wszystkie głównieysze miasta we Włoszech. „

Z Londynu d. 17 Marca.

P. Robert Smith mówił dnia 14 b. m. w niższey izbie bardzo żywo i w obelżywych wyrazach o wielkiey summie, którą Austryia winna kraiowi naszemu. Podał ten dług do 17 mill. 500,000 Fs. Chciał się dowiedzieć od Lorda Castlereagh, czyli upominał się Austryi o ten dług lub czyli Austryia odstąpiła zupełnie od przyiętych na siebie warunków, i mniemał, iż ieżeli zacny Lord nie da zaspakaiaiącey odpowiedzi na to pytanie, tedy sądzić można, iż Rząd nasz należy do kroków Austryi przeciw Neapolowi. Zakończył rzecz swoią wnioskiem, aby izbie złożona została w kopiiach cała korrespondencyia względem spłacenia zaciągnioney przez Austryią w latach 1795 i 1797 pożyczki. — Lord Castlereagh nie sprzeciwiał się temu żądaniu. Izba (dodał) przekona się, iż rząd kilkakrotnie upominał się o zwrot pożyczki; lecz musi oraz oświadczyć, iż summa długu iest za wysoko podaną. — Wniosek P. Smith został zatem przyięty.

Przerwane w poniedziałek spory o liczbie woyska zostały ponowione. Jakkolwiek strona oppozycyyna żywo nalegała o większe iego zmnieyszenie, utrzymała się iednak podana na ten rok przez

Ministrów iego liczba, to iest 81,468 głów.

Drugie odczytanie billu P. Plunkett za Katolikami o przypuszczenie ich do często zaprzeczanych im praw, zostało wczoray w niższey izbie większością 254 głosów przeciw 243 uchwalone. Uniwersytety Oxfordski i Kambridgi oświadczyły się przeciw Katolikom i temu billowi.

Podług podanego wyższey izbie rachunku od ministerstwa skarbu koszta na sprawę przeciw Królowey od r. 1817 wraz z kommissyią Medyiolańską wynoszą 129,454 Fs.

We środę powrócił tu P. Caning z stałego lądu. Niektóre z pism twierdzą, że przybył tu także naczelny Wódz Hiszpański w południowey Ameryce, Jenerał Morillo i uda się ztąd do Hiszpanii.

Dziennik "Patryiota Dubliński" wyraża: Pewna liczba osób wysokiego stanu, w którey znayduie się wiele Dam, postanowiły przyiąć N. Króla za przybyciem do Irlandyi iak nayświetniey. Za zbliżaniem się okrętu Królewskiego Panowie i Damy udadzą się w okazałych powozach nad brzeg, wysiędą z nich i staną dwiema rzędami, pomiędzy którémi J. K. M. przeydzie. Damy w nayświetnieyszych ubiorach staną nayblizey morza. Skoro J. K. M. na lądzie wsiądzie do powozu, wszyscy udadzą się za Monarchą i połączą swoie głosy z tysiącami zgromadzonego ludu. Wszystkie Damy i Panowie ubranemi będą materyiami z Irlandskich rękodzielni, co zapewne ucieszy kochanego Monarchę naszego.

Przeszłey soboty zastrzelił się tu z pomięszania zmysłów iedyny syn Admirała Dalryple Robert. W przód ubrał się pięknie, chcąc iść do Kościoła. Służący słuchał co chwilę zadzwonienia na siebie, lecz zamiast tego usłyszał wystrzał z pistoletu, poczem pobiegł do iego pokoiu i zastał go na ziemi leżącego. Trafił się kulą w głowę i żył ieszcze 3 godziny. Zostawił on 50,000 Fs. maiątku, i przyczynę tego czynu przypisuią utracie kochaney przez niego 20toletniey małżonki, którey wizerunek zawsze na piersiach nosił. W testamencie swoim rozporządził, aby po śmierci ciało iego było otworzone, wizerunek iego żony pod serce podłożony i tak był pogrzebany, co nastąpiło.

We czwartek przybyła do Portsmutu fregata Hyporion z Lima z Peru z wielu srebrem, z czego wnoszą, iż znayduiący się w tem mieście Anglicy podczas iey odeyścia obawiali się o swoie maiątki.

Regularne woysko północney Ameryki, ponieważ przez zatwierdzenie przez Hiszpaniią traktatu względem ustąpienia Florydów zniknęła obawa woyny, ma bydź dla oszczędzenia wydatków o połowę zmnieyszone. Do kraiów południowey Ameryki, które ogłosiły się niepodległemi ma rząd Ziednoczonych Stanów wysłać posłów swoich.

O woyskowey rewolucyi w Piemoncie zawiera tuteysza Ministrowska gazeta Goniec pod dniem dzisieyszym, co następuie:

"Wczoray w drugim wydaniu naszey gazety donieśliśmy z prywatnego, ale pewnego źrodła, że dwa pułki w Piemontskiey twierdzy Alessandryi podniosły rokosz, i że Xiążę Carignan wysłany został, dla przytłumienia onego. Dodaliśmy oraz, iż to poruszenie nastąpiło dnia 8 b. m. Przybyły dziś rano umyślny z Paryża posłaniec, postawił nas w stanie, iż możemy tę wiadomość potwier-

dzić i niektóre do niey okoliczności dodać. Powstanie nastąpiło dnia 10 nie 8 i zdaie się, iż niemiało przed 15 b. m. wybuchnąć, lecz przyspieszył go postęp zdarzeń.

Oto iest urzędowe doniesienie, które Rząd Francuzki dnia 15 b. m. o ważnem tem zdarzeniu oznaymić kazał:

"Rząd nie może dłużey taić zaszłych w Turynie zdarzeń, o których przez telegraf uwiadomiony został. Osada Alessandryi w liczbie 10,000 lud i ogłosił dnia 10 Marca konstytucyią Hiszpańską. Król dowiedziawszy się o tem, chciał obecne w Turynie woyska przeciw rokoszanom posłać, lecz te poyść nie chciały, owszem wykrzyknęły: "konstytucyia Hiszpańskiey na zawsze!,, Posłanemi do Alessandryi zostali Xiąże Carignan i Jenerał Gifflienga; lecz iak tylko tam przybyli, stanęli zaraz na czele rokoszanów i wykrzyknęli: "konstytucyia Hiszpańska na zawsze!,, W przykrem tem położeniu sądził Król Sardyński, iż potrafi ieszcze uśmierzyć zaburzenie, ofiaruiąc powstańcom konstytucyią Francuzką, ale iey nie przyięli. Wszystkie osady w kraiu poszły za przykładem Alessandryi. Mamy pewne doniesienia, że Xiąże Carignan i Jenerał Gifflienga na czele 25,000 ludzi udali się ku Medyiolanowi, i sądzą, że tam dnia 15 Marca przybędą.,,

Tąż samą drogą (wyraża daley gazeta Goniec) dowiaduiemy się, iż okrzyk Piemontczyków iest nietylko: "niech żyie konstytucyia! ale też: "śmierć Austryiakom!,, Nieprawdą iednak iest, iakoby rewolucyyne te poruszenia rozciągnęły się iuż nawet do północnych Włoszech. Słychać wszelako, że Genua oświadczyła się iuż za konstytucyią Hiszpańską i Neapolitanami. Równe wszędzie poruszenia nie zostawiaią wątpliwości, że rewolucyia Neapolitańska nie była wcale poiedyńczem i bez dalszych związków zdarzeniem, i że postanowienie przytłumienia tey rewolucyi gruntowało się na dokładnych doniesieniach, które niestety! potwierdzaią się teraz. Pochód woyska Austryiackiego do Włoch mógł przyspieszyć wybuchnienie, ale go nie zrządził. Związkowe środki były wcześniey przygotowane i musiało powszechne zachodzić porozumienie pomiędzy rewolucyistami północy i południa. Wiadomość o taynych planach do rozszerzenia rewolucyi w całych Włoszech, kierowała bez wątpienia krokami sprzymierzonych Monarchów, i gdy tak iest, i skoro wszystko rozważano, przeto spodziewać się należy prędkiego przedsięwzięcia stanowczych środków. Odwód głównego Austryiackiego woyska pozostał nad rzeką Po i bardzo użytecznem teraz bydź może do wstrzymania postępów nowey rewolucyi. Pozostał zapewne w tem mieyscu, ażeby w wszelkim wypadku mógł skutecznie działać. Oprócz tego podług ostatnich doniesień z Wiednia ruszyło więcey woyska do Włoch północnych. Połączą się w krótce z odwodem i stanowić będą potężną siłę pomiędzy obiema ostatniemi końcami rewolucyyney linii, dla oparcia się połączeniu działań Neapolitanów i Piemontczyków.

Wiadomość o powstaniu w Piemoncie zrobiła w Paryżu, iak się łatwo domyślać można, nader wielkie wrażenie. Strona rewolucyyna we Francyi cieszy się naturalnie, iż skoro potok buntu rozszerzy się na północ, nie znaydzie pewnie nieprzebytey tamy na południowo,

zachodzie. Powyższe doniesienie Rządu Francuzkiego niemały wpływ miało na papiery Francuzkie, których tego zaraz wieczora bieg się zniżył.

Wczoray ies cze rano rozeszła się tu wieść, że cały Piemont i północne powstały Włochy, i że utworzyło się 40,000 woyska, dla poparcia dzielnie sprawy Neapolitanów. Wieść ta sprawiła wielkie wrażenie na giełdzie naszey i spekulanci papierami użytkowali z niey dla zniżenia ich biegu. Zachodzi teraz obawa, aby i wyspa Sardynija nie poszła za przykładem Piemontu. Z niecierpliwością oczekuiemy zatem dalszych doniesień o zdarzeniach we Włoszech, które tu w Londynie dla niewyrachowanych następności naywiększą ściągaią na siebie uwagę.

Z Neapolu d. 28 Lutego.

Duch ludu Neapolitańskiego (wyraża iedno z pism tuteyszych) wzniosł się do takiego stopnia, iakiego zaledwo spodziewać się można było. Woyna i walka na życie lub śmierć iest postanowioną, i biada temu, któryby w teraźnieyszey burzliwey chwili doradzał poiednawcze środki lub o nich publicznie mówił. Potok wszystko porywa, i chociaż wielu innego są mniemania, nie mogą iednak głosu podnieść. Czas okaże, czyli taki sam duch na placu boiu panować będzie, i w takim przypadku byłaby walka bez przykładu krwawa. Xiąże Rejent rzekł w tych dniach do oddziału gwardyi narodowey: "Uratować musiemy oyczyznę lub chwalebnie w gruzach iey polegdz.„ To wyrzeczenie przechodzi z ust do ust i jest co godzina po tysiąc razy powtarzane. Przy tak mocnym charakterze, który męże przy sterze rzadu okazuią, powinniśmy się na rozpaczaiące środki przygotować, bo podniosłszy raz ducha do pewnego stopnia, powinniśmy każdemu odpowiedzieć wezwaniu. Kierunek który nadano ludowi, zachował nas od wewnętrznego nieładu; lecz za to może będzie okropnieyszy, gdy się umysły roziątrzą. — Mówią tu o obronney linii na około stolicy.

Honorowa straż syna Xięcia Rejenta składa się z 300 Brutusów, którzy postanowili iako bohaterowie zwyciężyć lub umrzeć.

Dziennik "Niepodległy," w patryiotycznym duchu i często przesadnie pisany, zawiera; Zapewniaią, iż korpusik Neapolitański zdobył w Ascoli 40,000 tomolów zboża, które było dla woyska Austryiackiego przeznaczone. Słychać, iż oddział Austryiaków wszedł do Rimini i wednie nie doznawszy odporu, w nocy wyrznięty został.

Angielski Jenerał Wilson, który oświadczył służyć za prostego żołnierza w woysku Neapolitańskiem, otrzymał indigenat Neapolitański.

Na ostatnim posiedzeniu Parlamentu wniesionem zostało, aby codziennie wychodzących dzienników "Przyiaciela konstytucyi" i "Dziennika konstytucyynego" większą drukować liczbę i do woysk posełać.

Oto jest manifest, który Rząd obu Sycyliy w odpowiedzi na oświadczenie Dworu Wiedeńskiego wydał:

„Rząd Neapolitański, przeciw któremu Kongres Laybachski wydał klątwę, trudniąc się przygotowaniem do odporu naynie słusznieyszey napaści, iakiey „w dzieiach niema przykładu, chce także odwołać się do mniemania Europy i wszystkich ucywilizowanych narodów, ażeby każdy mógł sądzić, z którey strony iest

słuszność lub niesłuszność woyny, która po pięciu latach pokoiu dotchnąć ma nieszczęśliwe Włochy; winien niemniey sobie samemu wyłuszczyć wszystkie okoliczności, które go w teraźnieyszem politycznem położeniu postawiły.

Potrzeby ludu obu Sycyliy, stopień oświaty, do którey doszedł, nakazywały od kilku lat zmianę wewnętrznego systematu. Na początku Lipca 1820 żądał lud iednogłośnie konstytucyi Hiszpańskiey. Król zezwolił na to z zastrzeżeniem w niey zmian, iakie Reprezentacyia narodowa uzna za potrzebne. Ta zwołaną szczególniey w tym celu została, z obowiązkiem zachowania zasad nowego towarzyskiego związku. D. 13 tegóż miesiąca zaprzysiągł Król przed tymczasową Juntą ten związek, a dnia 19 oznaymił urzędownie otem wszystkiem zagranicznem Mocarstwom, z któremi zostawał w przyiacielskich stosunkach. Od tey chwili duch umiarkowania i religiyne uszanowanie dla niepodległości, urządzeń stanu i prawa innych narodów były skazówką postępowania Rządu Neapolitańskiego. Okazał w obliczu świata swoie w tey mierze zasady, nie chcąc się mięszać do spraw Benewentu i Pontecorvo, chociaż o to był od tych Xięztw proszony.

Europa wątpić nie może o szczerem życzeniu naszego rządu życia w pokoiu z wszystkiemi innemi rządami, gdy zastanowi się bezstronnie nad iego postępowaniem względem Austryi. Zaledwo polityczny nasz rząd zmieniony został, pospieszył Dwor Neapolitański zapewnić gabinet Wiedeński, że ta zmiana nie naruszy bynaymniey stosunków przyiaźni i przymierza, które pomiędzy obiema kraiami zachodzą. Gdy pierwsze doniesienie odrzuconem zostało, ponowił Król, z przytłumieniem w sobie niemiłych z tego powodu uczuciów, zapewnienie, wysłał poselstwo i użył wszystkich sposobów dla przyiacielskiego się poiednania; lecz wszystko było daremnem. Na tyle przykrości z strony Austryi odpowiadano w Neapolu z naywiększem uszanowaniem dla poselstwa, konsulów i poddanych Austryiackich. Dwor Wiedeński twierdził zawsze: " że polityczna nasza reforma obala zasady społecznego gmachu, że anarchiią ogłasza za prawo, i że bezpieczeństwu tronów uznanem urządzeniom kraiów i spokoyności ludow zagraża.,, Czyniła oraz uzbraienia w Włoskich swoich kraiach, zmocniła osady w Ferarze, Placencyi i Commachio, i wzywała wszystkie Europeyskie Mocarstwa, aby się przeciw Rządowi Neapolitańskiemu oświadczyły, posłow iego nie uznawały i wszelkie związki z nim zerwały.

J. K. Mość rozkazał więc Ministrowi do spraw zagranicznych Xciu Campochiaro prosić w swoim imieniu Dworu Wiedeńskiego o wyraźne wyiaśnienie względem nadzwyczaynych uzbraiań i postawy przeciw nam; lecz ta nota, która w tym samem dniu Xciu Metternichowi posłaną została, w którym Król otworzył pierwsze zgromadzenie narodowego Parlamentu i ponowił w niem przysięgę na Konstytucyią; ta nota, w którey zbite były wszystkie obwinienia względem polityczney naszey reformy, została bez odpowiedzi. W przeciągu tego czasu ziechali się Monarchowie Austryiacki, Rossyyski i Pruski z swoiemi Ministrami, tudzież Posłowie Francuzki i Angielski do Opawy. Zamiarem tego ziazdu było zastanowienie się nad sprawami Neapolu, a wypadkiem

zaproszenie J. K. Mci do Laybach, dla naradzenia się z sprzymierzonemi Monarchami nad sposobami, iakby pogodzić interes i dobro Jego ludu z obowiązkami, które winien był dopełnić względem własnych swoich kraiów i świata. J. K. M. przyiął zaproszenie, które mu pod opieką przymierza uczynione zostało i iedynie za cel miało zapewnienie polityczney niepodległości wszystkich kraiów. Parlament zezwolił na wyiazd Monarchy, i na zbicie potwarzy, iakoby w stanie przymusu zostawał, położył zupełne zaufanie w Nayiaśnieyszym swoim Opiekunie. Wyiechał Król, któremu towarzyszyły życzenia narodu; ale zaledwo w Laybach stanął, gdy pozbawiono go rady Ministra, którego wziął z sobą, i zagrożono mu pustoszącą woyną, aby go zniewolić do przystąpienia do zasad i postanowionych w Opawie gwałtownych środków. Wszystkie sposoby, których użył do odwrocenia tego nieszczęścia, były daremne. Zebrani w Laybach Monarchowie uchwalili przeciw Królestwu obu Sycyliy postanowienia, które zaledwo wielu zwycięztwami pokonanemu i poniżonemu narodowi narzucićby można. Posłowie Rossyyski i Pruski i sprawniący interessa Austryiackie udzielili te postanowienia d. 9 b. m. Xciu Jmć Rejentowi, i oświadczyli mu, że woysko Austryiackie osadzi Królestwo Neapolitańskie, ieżeli nie ustanie zaraz porządek rzeczy, który d. 6 Lipca zaprowadzony został, i że chociaż i to dobrowolne poddanie się nastąpi, woysko Austryiackie wniydzie wszelako do kraiu, dla utrzymania zaprowadzić się maiącego nowego porządku rzeczy.

Xiążę Rejent odpowiedział Posłom z taką rzetelnością, że wzbudziła w nich podziwienie i szacunek, a w Parlamencie zapał, który przelał się do wszystkich serc Neapolitańskich. Wiadomo, że szlachetny ten Xiążę nie mógł nic stanowić, bez zasiągnienia życzeń deputowanych narodu. Udzielił im więc te propozycyie, ażeby w przykrem położeniu Królestwa przedsięwzięli środki, iakie zapotrzebne uznaią. Co się tycze samego Xięcia, ponowił on zapewnienie, że wierny swey przysiędze, dzielić będzie los z narodem i nigdy się od niego nie odstrychnie. Gdy potem Parlament nadzwyczaynie zwołany został, oświadczył na pamiętnem swoim posiedzeniu dnia 15 że na żadną z tych propozycyy zezwolić nie może; że N. Króla swoiego uważa w stanie przymusu; że Xiąże Jmć. Kalabryi ma daley sprawować rejencyią, i że wszystkie środki do ratowania oyczyzny przedsięwzięte bydź maią. Publiczne mniemanie poprzedziło już te postanowienia. Xiąże Rejent zatwierdził ie. Sądził on przez to dopełnić obowiązków swoich tak względem narodu, którego los iest mu powierzony, iako też względem Króla N. Oyca swoiego, którego interes nie może bydź od interessu narodu oddzielonym.

Dwór Wiedeński usiłuie obalić społeczny związek, który przez dobroczynność Króla stał się tarczą dla Monarchii obu Sycyliy. Poprzysiągł zniszczyć do szczętu urządzenia nasze, przez które narod odzyskał swoią wolność i niepodległość, ponieważ nie chce się do iego woli stosować, i użył wszystkich sposobów dla wmówienia w świat, że interes iego polityki iest interessem Europy. Woyska iego postępuią już w tym zamiarze przeciw naszem granicom; już miecz krwią zbarwiony, grozi Europie bez-

przykładną woyną przeciw konstytucyynem wyobrażeniom i niepodległości ludów. Nie należało się spodziewać i obawiać, aby te same woyska, które niedawno połączone w imieniu społecznego porządku, walczyły dla oswobodzenia Europy od tyranii, dziś szły przeciw narodowi, któremu żadnego zgwałcenia prawa narodów zarzucić nie można, który nie podniecał niezgody pomiędzy sąsiadami i prawności nienaruszył, owszem okazuie nayglębsze uszanowanie dla swoiego Monarchy i iego Dynastyi, i trudnił się iedynie ulepszeniem wewnętrzney swoiey administracyi. Mocarstwa drugiego rzędu w postąpieniu przeciw Królowi Neapolitańskiemu widzieć powinny, iakie grozi im niebezpieczeństwo. W dniu upadku naszey sprawy, upadnie razem ich niepodległość i wolność Europy. Lecz sprawa maiąca za sobą sprawiedliwość i publiczne mniemanie; sprawa obchodząca wszystkie konstytucyyne rządy i ludy, które czuią swą godność; sprawa, którey cały naród iednomyślnie postanowił bronić; sprawa taka zwycięzyćby powinna. Rozpacz walczyć będzie przeciw sile. Ten, który broni konstytucyynych praw i niepodległości oyczyzny; ten, który walczy przeciw cudzoziemcowi, który usiluie mu pierwsze wyrwać, drugie nogami zdeptać, nie iest zawsze nayslabszy.

Jakkolwiek Rząd Neapolitański nikogo nie obraził i przeciw ciskanem przeciw sobie wielorakiem potwarzom przez tych, którzy iego zgubę poprzysięgli, przybrał rozumiarkowaną postawę, iest przecież od Rządu Austryackiego zaczepiony, który mu chce prawa przepisywać. Aże ani Rossyyskie, ani Pruskie woyska przeciw naszem granicom nie idą, przeto bronić się tylko będziemy przeciw Rządowi Austryackiemu. Tymczasem Xże Rejent pochlebia sobie ieszcze, iż gdy zebrani w Laybach Monarchowie przekonaią się o szlachetnych uczuciach mięszkańców obu Sycyliy i iednogłośney ich woli bronienia swey wolności i honoru, odstąpią od poprzedniczych swoich postanowień, i zostawią waleczny lud w pokoiu, który iedynie pragnie pod opieką konstytucyynego i prawego tronu używać dobrodzieystw nowego porządku rzeczy; lud, który w ciągu 7 miesięcy od zaszłey odmiany zachował się szlachetnie i z uszanowaniem dla Króla, iego rodziny i od Europy zgodny wolności uznany został; lud nakoniec, który niemięszaiąc się do spraw innych narodów, ma także prawo żądać, aby nikt nie mięszał się do spraw iego. Xże Rejent pochlebia sobie niemniey, że wszystkie inne Mocarstwa Europy, które do niniey szey walki nie należą, przyłożą się swoim przemawieniem i pośrednictwem do usunięcia nędzy i klęsk, które woyna na nasz kray i nieszczęśliwą ludzkość ściągnąć zagraża. Gdy teraz zapali się ogień na południowem półwyspie Włoch, ktoż lękać się nie powinien iego następności i ktoż przepowiedzieć potrafi, gdzie zakończą się okropne iego skutki?

Jeżeli nieszczęściem nie unikniemy niszczącey woyny, tedy Xże Rejent i brat iego staną na czele Neapolitańskiego woyska i z nim na śmierć i życie przeciw obcey napaści walczyć będą, wzywaiąc pomocy naywyższego Sędziego państw, który broni niewinności i słuszności, i czy prędzey czy poźniey karze nadużycie władzy, krzywdę i ucisk.

W Neapolu d. 17 Lutego.,,

DODATEK
DO Nro 27.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 KWIETNIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 28 Marca.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące doniesienia od woyska:

Z Główney kwatery C. K. woyska w Forentino d. 16 Marca 1821.

Dni poprzedzaiących przednia straż dywizyi Stutterheima zaięła Ceprano, a idąca przez Tagliaco kolómna osadziła Sora i przywróciła związek z kolómną F. M. P. Barona Mohr w Abbruzzy, którego przednia straż weszła d. 15 do Sulmona i ścigała nieprzyiaciela na drodze ku Castel di Srago. Naczelny Wódz zabierał się do działania przeciw San Germano.

Jenerał Pepe po zupełnem rozwiązaniu się iego woyska udał się z zaufanemi swoiemi osobami do Neapolu, a podług innych doniesień nad morze Adryiackie. Los który go spotkał, uczynił mocne wrażenie na woyskach pod Jenerałami Carascosa, Filangieri i Ambrosio.

Z Główney kwatery w Ceprano dnia 17 Marca.

Nieprzyiaciel obozuiący od dawnego czasu w okopach pod San Germano zdawał się oczekiwać nas w tem stanowisku; ale zupełne rozproszenie woyska Jenerała Pepe w Abruzzach i zagrożenie mu z tyłu przez kolomnę F. M. P. Barona Mohr idącą przez Sulmina, zniewoliło go do ustąpienia z niego. Przednia nasza straż weszła dziś do San Germana, za którą woysko iutro postąpi.

Listy prosto z Florencyi pod dniem 17 b. m. nadeszłe powtarzaią i potwierdzaią to, cośmy o położeniu rzeczy w Neapolu pod dniem 11 z tego miasta donieśli, i dodaią ieszcze:

" Wysłany przez Xięcia Kalabryi Jenerał Fardella przybył dnia 15 rano do Rzymu i wysiadł do pałacu Farnese w rozumieniu, że tam zastanie N. Króla Neapolitańskiego; ale dowiedziawszy się że J. K. M. ieszcze w Florencyi bawi, udał się zaraz do tego miasta. „ (Przybył aktualnie dnia 17 w wieczór do Florencyi.)

Dawnieysze artykuły gazet z Neapolu pod dniami 8 i 9 Marca donoszą, iż Xiąże Ascoli i Jenerał porucznik Fardella mianowanemi są jenerałami adjutantami Xięcia Rejenta, tudzież wymieniaią mno-

stwo adjutantów, którzy tak Xięciu Rejentowi, iako i bratu iego Xciu Salerno towarzyszyć będą do woyska. Jle z tych sprzeciwiaiących się sobie gazet powziąść można, zdaie się, iż ci Xiążęta dnia 7 lub 8 wyiechali dowoyska, ale w krótce do Neapolu powrócili. — Artykuł pod dniem 8 wyraża co następuie: Doniesienia, które od woysk naszych odbieramy są zaspakaiaiące. Nayzupełnieysza zgoda panuie pomiędzy jenerałami, officerami i żołnierzami.,,

D. 7 wydał Xże Rejent odezwę niejako pożegnania do ludów obu Sycyliy. Oto iest ostatnia połowa tego pamiętnego w teraźnieyszych czasach pisma:

" Z wielką starannością poczyniłem wszelkie przygotowania do naszey obrony. Liczne woysko stoi na granicach naszych, które nowe woyska z wewnątrz kraiu codziennie wzmacniaią; wszystkie klassy narodu śpieszą na wyścigi do obrony oyczyzny. Jeżeli zaufanie w własney sile iest pewną wróżbą zwycięztwa, tedy nam nic do życzenia więcey nie pozostaie. Zalecam wam iedność i stateczność w wypaść mogącem szczęściu lub nieszczęściu. Gardźcie odważnie wszelkiemi niebezpieczeństwy i natężeniami, a postrzeżecie ie znikaiącemi. Pamiętaycie, iż naród, który w obronie swey wolności i oyczyzny walczy, iest niezwyciężony. Ja będę zawsze z wami wszystkie dzielił niebezpieczeństwa. A przy tak chwalebnych postanowieniach pochlebiać sobie możemy, iż dopełniemy prawdziwey i początkowey woli Wysokiego Oyca moiego, zasłużemy na pochwałę ludów i na opiekę Nieba.,,

Pod napisem: " Neapolitańscy żołnierze do Austryiackich we Włoszech," wyszła na początku woyny w Niemieckim języku odezwa, którą woiownicy Pepego, nie mogąc iey daley rozszerzyć, zamiast obrony oblepili nią mury Antrodoco.

Z Madrytu d. 10 Marca.

Anglia, Rossyia i Austryia oświadczyć na nowo kazały przyiacielskie swoie uczucia względem Hiszpanii, i że do wewnętrznych spraw naszych mięszać się nie chcą.

Odkryto tu spisek, którego celem było znieważenie Posłów Pruskiego, Rossyyskiego i Austryiackiego. Herszt tego spisku, szewc nazwiskiem Damian Santiago, pochwycony z wielu swoiemi wspólnikami w tey samey chwili został, w którey zabierał się do uskutecznienia swoiego zamachu, wytłuczenia okien, i t. d.

Aż do przybycia nieobecnych w Madrycie nowo mianowanych Ministrów zawiaduią wydziałami spraw zagranicznych, sprawiedliwości i woyny PP. Andurga, Encina i Valanzat.

P. Valdemoro nie przyiął dla słabości zdrowia ministerstwa spraw wewnętrznych.

Rząd kazał teraz zamknąć kawiarnię Fondana d'Oro, do którey schodził się ieszcze zawsze klub polityczny.

Spisek Kapelana, Królewskiego Vinuesa zmierzać miał do posadzenia na tronie Infanta Karola.

Deputacyia od Stanów, na którey czele znaydował się P. Palarea zaniosła Królowi adres na iego mowę przy zagaieniu posiedzeń, w którem na końcu wyrażono: " Polityczna odmiana w Królestwie obu Sycyliy i towarzyszące iey okoliczności słuszną i naturalną ściągnęła

W. K. Mci uwagę. Związki krwi, które tamteyszą rodzinę Królewską z W. K. M. łączą i niezaprzeczone prawo, które wszystkie narody maią do ulepszenia wewnętrznych swoich urządzeń, są dostatecznemi powodami do zastanowienia się Hiszpanii nad ważnem tem zdarzeniem. Stany poczytuią W. K. M. postanowienie za godne Jego Osoby i wielkiego narodu, nad którym panuiesz: że W. K. M. nic nie uznasz, coby sprzeciwiało się prawu narodów, na którym opiera się niepodległość narodów i które Hiszpaniia nienaruszenie względem innych zachowa. Stany są tego mniemania, iż przystoi Hiszpanii, iako narodowi, który tyle ma prawa do wdzięczności i podziwienia Europy za chwalebne przyczynienie się do oswobodzenia stałego lądu i za szlachetne natężenia, któremi potrafił własną niepodległość utrzymać, daiąc innym ludom przykład, przedsiębrać środki, któreby ią przeciw wszelkiem zmianom zabezpieczyły. Z boleścią i zadziwieniem słuchały Stany koniec mowy W. K. Mci. Troskliwe i gorliwe o zachowanie konstytucyi, która przepisuie wyraźne uszanowanie dla świętey W. K. M. Osoby, nigdy oboiętnie patrzeć nie będą na przeciwny iey zasadom czyn, który tylko przez niegodnego tego imienia Hiszpana popełnionym bydź może, i który zasługuie na powszechną wzgardę, a mianowicie stolicy, która W. K. M. daie zawsze dowody swey miłości i wierności. „

Jenerał Quiroga żądał w Stanach, aby naznaczone było śledztwo względem znieważenia J. K. M. i przedsięwzięto wszystkie środki do uratowania oyczyzny. " Ja (rzekł) który naypierwszy podniosłem głos za wolnością, będę także naypierwszym do bronienia nietykalności i powagi tronu, bo nie mogę bez obrzydzenia pomyśleć, aby Majestat Króla mógł bydź zelżony. Nie wiele zważam na wszystkie zbroyne spiski przeciw konstytucyi, gdyż 4 żołnierzy i kapral dostatecznemi są do wytrącenia im z rąk broni, ale skryte zamachy na obalenie porządku, zwłaszcza takie, które maią za cel ubliżenia winnego uszanowania Królowi i wysokiey iego godności, ściągnąć powinny całą naszą uwagę. „

Oddaleni Ministrowie przybyli d. 5 w wieczor do zgromadzenia Stanów; lecz oświadczyli, iż iako prywatni nie maią nic do powiedzenia, a Ministrami iuż nie są; coby zaś iako Ministrowie powiedzieć mogli, znayduie się w sekretaryiatach i w ten czas tylko odpowiedzą, gdy będą oskarżonemi. Na propozycyią iednego z deputowanych, aby w taynym wydziale słuchanemi byli, oświadczył były Minister Arguelles: że iawność iest iego tarczą, i że stanie się nieposłusznym, ieżeliby go potaiemnie badać chciano.

Z rapportu Ministra spraw wewnętrznych okazuie się, iż w Hiszpanii i na pobliskich iey wyspach znayduie się 577,875 głów milicyi narodowey i 10,280 ochotników.

Dnia 2 i 3 *Kwietnia* 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Przenicy	20	—	19	—	18	—	17	—
— Zyta	13	—	12	15	12	—	11	15
— Jęczmienia	9	—	8	15	8	—	7	15
— Owsa	6	15	6	10	6	—	5	15
— Jagieł	30	—	29	—	28	—	26	—
— Grochu	11	—	10	—	9	—	8	—
— Rzepaku	18	15	18	—	17	15	15	—

W Gdańsku dnia 23 Marca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	480	do	760.
Żyta	— —	340	—	360.
Jęczmienia	— —	260	—	280.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	340	—	380.

Bieg Pieniędzy.

W Krakowie d. 2 Kwietnia.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19	gr. 20
— detto Cesarski	—	19	— 15
Fryd. Pruskie	—	34	— —
Luidor	—	37	— —
Zł. sieto frankowy	—	32	— 15
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	233	— —
Złoty ryński Szeinami	—	1	— 21

TEATR NARODOWY

W przyszły Wtorek, to iest: d. 10 Kwietnia 1821 roku, na benefis *Józefa Sobieskiego*, dana będzie wielka Narodowa Trajedyia w 5 aktach, oryginalnie wierszem przez J. U. Niemcewicza napisana, pod nazwiskiem: *Władysław, Król Polski i Węgierski pod Warną.*

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 16 b. m. i r. do L. 947 zapadłey, do publiczney podaie wiadomości, iż w dniu 16 Kwietnia r. b. w Biorze Wydziału Dochodów Publicznych o godzinie 10 ranney odbywać się będzie licytacyia dzierżawy Dóbr Narodowych Jaworzno z przyległościami na lat trzy poczynając od dnia 1 Czerwca r. b., a to od ceny pierwszego wywołania Złp. 27,560. Chęć licytowania maiący zaopatrzeni w vadium dziesiątą część kwoty zwyż wspomnioney czyniące, w terminie i mieyscu oznaczonym stawić się zechcą, o innych zaś warunkach przed licytacyią w Biorze Wydziału żądaiącym, każdego czasu wiadomość udzieloną zostanie. — W Krakowie dnia 24 Marca 1821 roku.

Kucieński.

Za Sekr. Wydz. *Marcisiewicz, Adj. Wyd.*

W Kamienicy pod L. 463, na ulicy S. Jańskiey, iest do sprzedania Koniczyna świeża w naylepszym gatunku; o czem u Gospodarza tameczznego kamienicznego Adama Sławieńskiego każdego czasu względem ceny dowiedzieć się można.

Dnia 6 Kwietnia r. b. o godzinie 3 z południa w Biorze podpisanego Komornika Sądowego w Kamienicy przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 odbędzie się licytacyia publiczna w drodze Exekucyi Sądowey na wydzierżawienie 3go i 2go piętra, tudzież dołu całego Kamienicy pod L. 314 w przecznicy ulicy Stey Anny sytuowaney, a to na rok ieden, od 1go Lipca r. b. do ostatniego Czerwca 1822 r. trwać maiące. Warunki dzierżawy przed rozpoczęciem się licytacyi będą ogłoszone. Chęć zadzierżawienia maiących na oznaczony czas i mieysce z gotowemi pieniądzmi zaprasza. — W Krakowie d. 31 Marca 1821 r.

Tomasz Jarzynski, Kom: Sąd:

W Handlu Jana Nep. Waltera w Krakowie pod Nr. 499 w Rynku na rogu ulicy Floryiańskiey, znayduie się taki sam gatunek świeżey Koniczyny, o którego dobroci przekonali się kupuiący w roku zeszłym, do sprzedania, garniec po Złp. 4.

Koniczyna z Liszek, kraiowa niesuszona, iest do sprzedania na garce, ieden po Złp. 5 w Kamienicy szarey u Pana Dominika Dobrowolskiego na wschodkach mieszkaiącego.